

СЕКЦІЯ 3. ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Інноваційний менеджмент як система управління економічним розвитком

Баєва О.І., к.е.н., доцент кафедри управління, економіки

та забезпечення якості у фармації

Національного фармацевтичного університету

olgaivanovnovnabaeva@gmail.com

Активізація інноваційної діяльності господарюючих суб'єктів, необхідна для безперервного оновлення технічної і технологічної бази виробництва, освоєння і випуску конкурентоспроможної продукції. Світовий досвід підтверджує, що всі промислово розвинені країни, які визначили інновації як пріоритетний напрямок свого розвитку, займають передові позиції по всій сукупності показників соціально-економічного розвитку [1].

Інноваційний менеджмент – це сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю конкретного об'єкта управління з метою одержання найоптимальнішим шляхом економічних результатів цієї діяльності [2].

Метою інноваційного менеджменту виступає визначення провідних напрямків виробничої та науково-технічної діяльності підприємства в таких областях, як розробка, впровадження, модернізація та удосконалення продукції, зняття застарілої продукції з лінії виробництв.

Суб'єктом управління в інноваційному менеджменті можуть бути менеджери і фахівці різного рівня залежно від об'єкта управління.

Об'єктом управління в інноваційному менеджменті можуть бути інноваційні процеси, інноваційна діяльність, інновації, економічні відносини між учасниками ринку інновацій.

Інноваційний менеджмент ґрунтується на теоретичних положеннях загального менеджменту, серед яких визначальними є закони та закономірності динамічних систем, принципи, функції, форми й методи цілеспрямованої діяльності людей у процесі управління цими системами.

До основних принципів, які притаманні інноваційному менеджменту, відносять [2, 3]:

принцип комплексності – вимагає проведення оцінки ефективності, що виражається в обліку витрат і результатів за інноваційним процесом за весь його життєвий цикл;

принцип адекватності та об'єктивності оцінки результатів і витрат – вимагає відображати всі параметри в динаміці з урахуванням можливих змін кон'юнктури ринку товарів і послуг, появи нових товарів з новими властивостями і кращими споживчими якостями та ін.;

принцип коректності – передбачає, що використовувані показники і формули повинні бути коректними в математичному відношенні, тобто з ними можна проводити необхідні математичні перетворення, а прийнятні показники

повинні мати чисельні значення і володіти властивостями порівнянності, монотонності, асиметричності, транзитивності, адитивності;

принцип обмеженості і взаємозамінності ресурсів – зумовлює необхідність вибору ресурсу, що забезпечує мінімальні питомі витрати;

принцип розширення потреби у вироблених товарах і послугах – передбачає пошук шляхів підвищення ефективності проектів на основі аналізу споживчих властивостей і якостей продукції та послуг та розширення сфери їх застосування;

принцип врахування інтересів усіх учасників інноваційного процесу. Результатом оцінки фінансової реалізованості є вибір інноваційного проекту. При оцінці ефективності інноваційного проекту враховується встановлення взаємозв'язку між розміром інвестицій та економічним ефектом, який принесуть вкладені кошти підприємству, а не інвестору. З цією метою розробляється бізнес-план;

дослідницький стиль прийняття рішень – реалізується у поєднанні власних досліджень і залучення з цією метою наукових організацій, вищих навчальних закладів, консультаційних центрів;

творчий підхід до аналізу непередбачених ситуацій – реалізується у використанні системного аналізу проблем, що виникають, економіко-математичного моделювання процесів прийняття рішень у кожній з функцій управління інноваціями;

підвищення оперативності управління інноваційним розвитком – реалізується в реакції інноваційного управління на зміни в зовнішньому середовищі;

принципи «центральної ситуації» – полягає у формуванні системи факторів управління розвитком усіх систем виробництва та узгодженні їх з певними цілями управління;

Велике значення для підвищення ефективності інновацій має комплекс використання таких принципів менеджменту, як:

створення атмосфери творчості, яка стимулювала б пошук і освоєння нових ідей;

націленість усієї інноваційної діяльності на потреби ринку;

визначення пріоритетних напрямів інноваційних змін, виходячи з цілей і завдань фірми;

скорочення кількості рівнів в управлінській структурі з метою прискорення процесу;

прийняття рішень у системі «дослідження – виробництво – збут».

Методи інноваційного менеджменту включають в себе [4]:

– метод примусу – метод, за допомогою якого керуюча підсистема впливає на керовану підсистему. Такий метод спирається на законодавчі акти регіону і країни, методичні та інформативно-директивні документи фірми і вищестоящої організації, на плани, проекти, програми, завдання керівництва;

– метод спонукання – орієнтований на ефективне використання ресурсів, поліпшення якості та підвищення конкурентоспроможності послуг і товарів, якості життя населення відповідно до ідеології та політики розвитку системи.

Даний метод заснований на максимально можливій оптимізації управлінського рішення, а також мотивації персоналу для його реалізації, що має на увазі економічне стимулювання персоналу для досягнення підсумкових результатів системи управління;

– метод переконання – ґрунтується на вивченні психологічного портрету особистості і, виходячи з цього, на мотивації її потреб. Щоб вміти переконувати співробітника в необхідності максимально якісно, з найменшими витратами і в строк виконати завдання, суб'єкту управління необхідно знати його психологічні установки;

– метод мережевого тонування і управління – графоаналітичний метод управління процесами проектування будь-яких систем. Сутністю цього методу є мережевий графік, який являє собою графічну модель всіх видів робіт, спрямованих на виконання завдання. Така модель повинна відображати логічний взаємозв'язок, послідовність робіт і зв'язок між ними;

– методи прогнозування – взаємозв'язок способів і прийомів мислення, що дозволяють відносно достовірно судити про майбутній розвиток об'єкта на основі аналізу інформації про даному прогнозованому об'єкті;

– методи аналізу, що охоплюють такі принципи:

єдність синтезу та аналізу, що передбачає поділ аналізованих явищ і предметів на складові частини для вивчення їх властивостей і подальший розгляд їх з точки зору взаємозв'язку і взаємозалежності;

ранжування факторів і виділення провідної ланки, що включає постановку цілей для встановлення способів їх досягнення;

забезпечення порівнянності варіантів аналізу за термінами, обсягом, якістю, умовами застосування об'єктів аналізу та методами отримання інформації;

своєчасність і оперативність;

кількісна визначеність.

Створення комплексної і більш гнучкої системи управління інноваційними процесами в першу чергу орієнтоване на розробку перспективної продукції, а також перебудову управлінських функцій інноваційного менеджменту, організаційних форм і методів управління. Такий механізм передбачає, що відділи і служби, що займаються нововведеннями, розподілені по всіх рівнях управлінської структури, і між ними активно діє налагоджена система координації та взаємодії.

Таким чином, інноваційний менеджмент має скоординувати й узгодити функціонування та взаємодію внутрішніх і зовнішніх структурних елементів інноваційного процесу, створити певну гармонізація розвитку інноваційного процесу.

Використана література:

1. <https://www.dissercat.com/content/innovatsionnyi-menedzhment-v-usloviyakh-gynka> (дата звернення: 26.09.2020).

2. <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/552/1/%D0%86%D0%BD%D0%> (дата звернення: 27.09.2020).

3. <https://cyberleninka.ru/article/n/printsiyu-upravleniya-innovatsionnoy-deyatelnostyu-predpriyatiya/viewer> (дата звернення: 27.09.2020).

4. <http://www.up-pro.ru/encyclopedia/innovations-management.html> (дата звернення: 28.09.2020).

Особливості інноваційної діяльності підприємства

Білан М. В., магістр 2 року навчання кафедри менеджменту та публічного адміністрування Національного фармацевтичного університету, belanmargarita26@gmail.com

Ковальова В. І., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування Національного фармацевтичного університету, vikakova04@gmail.com

В сучасних умовах одним з найважливіших завдань вітчизняної економіки є інтеграція України у світовий економічний простір на партнерських засадах та засадах інноваційності. Розвиток науково-технологічної сфери може забезпечити інноваційний характер виробництва за умови реформування відносин власності, системи управління інноваціями, створення ринкового механізму регулювання економічних відносин.

Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України і складається із законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про науку і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» та інших законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері [1].

Вивчення законодавства України у сфері інноваційної діяльності дозволило визначити наступне: інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання й комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг. Інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор) – підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє й реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 % від загального обсягу продукції і (або) послуг.

Сучасні дослідники інноваційної діяльності підприємства [2, 3] пропонують наступні етапи з впровадження інновацій на окремому підприємстві (табл.).

Інноваційна діяльність у повному обсязі має комплексний, системний характер і охоплює такі види роботи, як пошук ідей, ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, інженерно-технічну діяльність, яка об'єднує винахідництво, раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну та маркетингову діяльність. Усе це створює прогресивні умови для інноваційного розвитку та активізації інноваційних процесів. Тобто інноваційна діяльність розглядається як сукупність робіт, які виконуються